

MEMÒRIA DE
LES ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA
I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA*
(Curs 1989-1990)

per
RAMON BADENES GASSET
Acadèmic-Secretari

El dia 12 de desembre de 1989, a la Sala d'Actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, se celebrà la sessió inaugural del curs 1989-1990. Va presidir l'acte el Sr. Lluís Figa i Faura, President de l'Acadèmia, acompanyat del Sr. Francesc de A. Geli Simon, Vice-Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats, com a Degà accidental, i dels Srs. membres de la Junta de Govern de la Corporació.

Oberta la sessió, el Sr. President va concedir la paraula al Secretari de l'Acadèmia, Sr. Ramon Badenes i Gasset, el qual va llegir la Memòria de les activitats de l'Acadèmia corresponents al curs 1988-1989.

L'Acadèmia havia encarregat el discurs inaugural a l'acadèmic Sr. Francisco Fernández de Villavicencio y Arévalo, el qual versà sobre «Historicismo, Constitución y Derecho Civil». En la seva conferència va dir que, a partir de la Constitució de 1978, l'estructura de l'Estat reflecteix, encara que tímidament, la configuració històrica d'Espanya, amb una particular referència als territoris que, fins i tot sense sobirania, han mantingut una identitat jurídica diferenciada, revalidada en temps de la Segona República; va dir també que això és especialment aplicable als Ordenaments jurídic-civils d'aquests territoris, ja que precisament en la intimitat del Dret Civil és on es refugien amb més eficàcia els signes permanents que configuren qualsevol país, a través dels seus costums i tradicions. És per això que creu que la competència autonòmica a Catalunya en matèria civil ha de ser interpretada amb tota l'extensió que la seva història exigeix.

El Sr. President, en nom de l'Acadèmia, agraeix al Sr. Fernández de Villavicencio la seva dissertació que constitueix una nova aportació a la temàtica de l'hermenèutica jurídica catalana.

* Versió catalana.

Durant el curs que ara acaba (12 de desembre de 1989-10 de desembre de 1990), la Corporació ha celebrat tretze sessions plenàries de caràcter ordinari i una sessió pública i solemne de recepció de l'acadèmic Sr. Follia.

Temes objecte d'estudi i consideració

En la sessió del 16 de gener, el Sr. Guàrdia Canela va presentar una comunicació sobre la legislació de la Generalitat de Catalunya en matèria de reproducció assistida, posant de relleu uns determinats aspectes que, amb els avenços científico-mèdics, presenten una problemàtica als juristes especialment interessant en aquests moments d'evolució legislativa en què es qüestiona guardar l'equilibri degut entre els avenços de la tècnica i el respecte a la dignitat humana.

En les sessions del 30 de gener i del 13 de febrer, el Sr. Pou de Avilés comenta la Sentència del Tribunal Constitucional de 12 de juliol de 1989 que va aclarir alguns dubtes plantejats sobre la necessitat de notificar al propietari de l'habitatge la resolució judicial que va atribuir la llar conjugal a un dels cònjuges que no era titular de l'arrendament. El Tribunal Constitucional va estimar que la sentència de divorci per si sola no produeix l'efecte de la notificació fefaent que exigeix la Llei d'Arrendaments Urbans, ni eximeix l'interessat de notificar la subrogació al propietari com a manera de conservar el dret a la cessió de l'habitatge.

En la sessió del 27 de febrer, la Sra. Roca Trias comenta àmpliament la Sentència del Tribunal Suprem del 10 d'octubre de 1989, referent a un supòsit relacionat amb el tema de la substitució preventiva de residu. Després d'analitzar la corresponent clàusula testamentària, estima que més aviat pot entendre's que estableix un fideïcomís de residu. Amb aquest motiu, alguns senyors acadèmics deriven la qüestió cap a la valoració del contingut dels articles 195, 210 i 211 de la Compilació del Dret Civil de Catalunya.

En les sessions de 14 de març i 24 d'abril, el Sr. Puig Salellas va exposar la seva comunicació sobre diversos aspectes de la nova legislació de societats anònimes. Quant a les novetats que ofereix aquesta normativa, destaca el precepte que estableix que la data de la inscripció al Registre Mercantil és la de la publicació al Butlletí Oficial del Registre Mercantil; que ha de tenir-se en compte l'exigència de determinats formalismes com la necessitat de fer constar el dia del naixement i no simplement els anys d'edat, i igualment l'exigència d'expressar l'estat civil; i que el Secretari de la Junta General no pot lliurar una certificació si no té la qualitat d'Administrador. Es posa de relleu la flexibilitat d'alguns preceptes com per exemple els que es refereixen a la rebaixa del percentatge d'assistents per aconseguir el quòrum, i que per a la comptabilització corresponent és vàlid el capital subscrit encara que no estigui desemborsat. S'ob-

serva —segons el Sr. Puig Salellas— una hipotecarització del sistema i una exigència de formalismes més gran, els quals són trets aliens a l'essència del Dret Mercantil. Després de la intervenció d'alguns dels Srs. acadèmics, és examinat el contingut de l'article 38 de la Llei i l'article 133, 2 del Reglament del Registre Mercantil pel que fa a la funció que ha de complir l'expert independent quant als criteris de valoració d'aportacions no dineràries.

En la sessió del 22 de maig, el Sr. Puig Salellas comença l'exposició de la seva comunicació sobre «El Dret de família a Catalunya i la realitat social». Afirmar que el Dret civil català ha estat un dret profundament arrelat en les necessitats d'una economia bàsicament agrària, afegint que el prestigi social descansava en la propietat immobiliària, especialment la propietat agrària, i aporta una sèrie de dades que demostren clarament que el canvi experimentat ha estat espectacular. L'exposició d'aquesta ponència havia de continuar en sessions posteriors, però va quedar interrompuda per diverses circumstàncies, especialment perquè el Sr. Puig Salellas ha sofert una delicada operació quirúrgica de la qual s'està recuperant feliçment. Els Srs. acadèmics fan constar el seu desig fervent d'una recuperació total i immediata.

En les sessions del 6 i 20 de novembre, la Sra. Borràs va exposar la seva comunicació sobre la Llei 11/1990, de 15 d'octubre, sobre reforma del Codi Civil en aplicació del principi de no discriminació per raó del sexe, comentant algun dels preceptes que han estat objecte de reforma i valorant-ne l'abast i la interpretació. Intervenien en el col·loqui uns altres Srs. acadèmics i queda per a una altra sessió posterior el tractament del tema.

Discurs del Sr. Follia

L'acadèmic Sr. Robert Follia i Camps va llegir el seu discurs de recepció en la sessió pública i solemne celebrada el dia 27 de març, sobre el tema «El Gran Teatre del Liceu. Estudi jurídic d'una Institució genuïnament barcelonina», cobrint la vacant de la butaca acadèmica ocupada anteriorment pel Sr. V. Fausto Navarro Azpeitia. El discurs del Sr. Follia és bàsicament un estudi documentat de caràcter històric i jurídic de tipus abstracte sobre la formació del Liceu que —tal com ell afirma— reflecteix la manera típica d'actuar catalana i la vitalitat de la seva societat civil. El recipiendari conclou que l'Entitat del Gran Teatre del Liceu és legalment una associació, però la forma real a la qual més s'assembla és la d'una societat civil que té la titularitat total del Teatre si bé amb la propietat privada de determinades llotges i butaques; i afirma que, de cara al futur, és plenament possible la forma de societat anònima.

La resposta del discurs va estar a càrrec del Sr. Vilaseca Marcet, el qual va ressaltar els mèrits del Sr. Follia com a prestigiós Notari i autor de diversos

treballs publicats en la Revista Jurídica de Catalunya i en La Notarí, però a més Vilaseca no defuig d'agafar el fil de la temàtica de Follia per —aprofundint-lo— allargar-lo convenientment i insistir dient que, per a la conversió en una societat anònima, seria necessari introduir unes modificacions importants en els Estatuts pels quals es regeix l'Entitat.

Elecció del nou acadèmic

A fi de cobrir la vacant del Sr. Francisco Segura de Luna (Medalla Coll i Rodés), va ser elegit, en la sessió celebrada el dia 8 de maig, el Sr. Agustí M. Bassols i Parés, el qual acceptant la designació de què ha estat objecte va mostrar-se satisfet fent constar el seu desig de prestar la seva activa col·laboració a l'Acadèmia.

Designacions

En la sessió del 24 d'abril, es designa el Sr. Guàrdia per a representar l'Acadèmia com a patró de la Fundació Lluís de Peguera, la qual realitza una tasca d'interès pel que fa a la informatització dels Jutjats.

Defuncions

Durant aquest curs hem hagut de lamentar la defunció dels Srs. acadèmics Raimon Noguera i Guzmán i del Sr. Miquel Casals i Colldecarrera, ocorreguts respectivament el 19 de maig i el 19 d'octubre.

La Corporació va fer constar el seu condol que ara reitera. La nota necrològica del Sr. Noguera va ser a càrrec del Sr. Vilaseca Marcet, i la del Sr. Casals a càrrec del Sr. Pintó Ruiz, els quals van posar de manifest la trajectòria professional i el perfil humà dels dos acadèmics finats.